

TEMA DEL DIA

ORGANITZACIÓ TERRITORIAL ▶ La delegació del Govern a la Catalunya Central, en col·laboració amb Regió7, va organitzar ahir un debat sobre la realitat de l'organització territorial a les comarques centrals. Una de les conclusions és que és un ens viu i no pas fictici, però administrativament és difós

El debat sobre la Catalunya Central reclama més coordinació i més implicació del Govern

▶ La jornada de reflexió constata que les comarques centrals són un territori viu però que fa falta més treball en equip perquè funcioni

D'esquerra a dreta, Alba Rojas, Dionís Guiteras, Rosa Serra i el director de Regió7 i moderador del debat, Marc Marcé, durant la jornada de reflexió sobre la realitat de la Catalunya Central

Jordi Morros

MANRESA

La Catalunya Central és una realitat inqüestionable si es trepitja el territori. Però ja no ho és tant com a concepte i com a realitat administrativa. Encara s'arrossega la inèrcia d'identificar Catalunya exclusivament amb Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona. Llavors, què és la Catalunya Central? I sobretot, què vol ser i com? Se'n va parlar ahir al debat «La realitat de la Catalunya Central», organitzat per la delegació del Govern a les comarques centrals, en col·laboració amb el diari **Regió7**, que es va celebrar al Kursaal.

En format d'esmorzar per a una cinquantena de persones hi van in-

tervenir l'alcalde de Moià, Dionís Guiteras; la coordinadora de l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central, Alba Rojas; i la historiadora berguedana Rosa Serra. L'acte el va moderar i presentar el director de **Regió7**, Marc Marcé. També van fer una reflexió inicial l'alcalde de Manresa, Valentí Junyent, i la delegada del Govern a la Catalunya Central, Alba Camps. I en darrer terme també van poder intervenir els assistents, entre els quals hi havia alcaldes com el de Calaf, Puig-reig o Callús, regidors de diverses poblacions de la Catalunya Central, representants de partits polítics i del món econòmic i social.

Una de les conclusions de la jornada de debat va ser que cal una implicació decidida del Govern per en-tomar una organització territorial ra-

cional, i més coordinació de les administracions a tots els nivells, també en l'àmbit local. En definitiva, «governar-nos millor», amb nous paràmetres, sense pors a xafar ulls de poll ni visions electoralistes.

Polítics que bufen

Ho va resumir l'alcalde de Calaf, Jordi Badia, que va prendre la paraula en l'últim tram del debat. Població de l'Alta Segarra que forma part d'una Anoià que mira més al Penedès, va explicar que viu enmig d'una disfunció que va crear el mateix Govern, però que li ha sigut impossible parlar-ne amb el mateix Govern per trobar-hi una solució. Quan ha tingut l'ocasió d'exposar el tema, va comentar, «l'únic que trobo és que bufen». Per a Badia no és tan un problema dels polítics sinó dels partits, «que

«Pretendre dirigir la Catalunya Central des de dalt és una pèrdua de temps absoluta», diu Dionís Guiteras

Per a la historiadora Rosa Serra fa massa que es reflexiona sobre el territori i ja seria hora de passar a l'acció

Cal deixar de rondinar i bastir estratègies perquè es visqui millor al territori, segons va assegurar Alba Rojas

han convertit la política en un espectacle permanent» on tot es basa en càlculs electoralistes.

A l'hora de les exposicions per part dels convidats, l'alcalde de

Moià, Dionís Guiteras, ja va alertar, d'entrada, que seria «provocador» i que parlaria no com a polític sinó com un observador privilegiat de la política. I sí que va ser provocador. Va assegurar, per exemple, que ell seria partidari d'eliminar totes les ratlles administratives, un fet que, va admetre, entra en contradicció amb la creació de la comarca del Moianès que es va constituir oficialment el maig del 2015; que les capitals de comarca ja no tenen sentit i que només s'haurien de mantenir com a marques de referència; i seria partidari de fer fusions encobertes de municipis i potenciar municipis col·laboratius. Però, «qui és el *xulo* que comença a tancar pobles?», es va demanar. O «qui és el *xulo* que comença a posar ratlles?». Sigui com sigui, és un tema que s'ha d'entomar, va dir.

L'alcalde de Calaf, Jordi Badia, durant la seva intervenció al debat

A la jornada de reflexió hi van assistir una seixantena de persones

Parlar més, fer més

Però el que va defensar, sobretot, es redefinir les competències dels municipis. «Estan desfasades». No és obligatori que un municipi ofereixi serveis socials, atenció a la gent gran o llars d'infants, i en canvi sí que ho és que tingui un espai per celebrar-hi un mercat, va explicar. Això, i una coordinació absoluta entre totes les administracions hauria de formar part d'un nou model de governança, va opinar, del qual hauria de treure profit el territori. Actualment, va explicar, Agricultura no es coordina amb Governació, Governació no parla amb Economia ni amb Agricultura ni amb la Diputació de Barcelona, i molt menys amb els consells comarcals. Són departaments estancs, «capelletes administratives del país». A més a més s'hi barregen «passions terrenals» que fan que es busquin equilibris sense escoltar el territori. Per aquest motiu va afirmar que «pretendre dirigir un espai com la Catalunya Central des de dalt és una pèrdua de temps absoluta. Calen eines per poder-ho fer des del territori».

El que diu la història

La historiadora berguedana Rosa Serra va exercir d'això, d'historiadora. I des d'aquesta perspectiva es va remuntar a l'època de màxima esplendor industrial de Manresa i les comarques centrals, més de 100 anys enrere. Aquest motor «es va desfrenar» i les «comunicacions dels darrers anys ens han desdibuixat. Això fa que tinguem dificultats perquè avui en dia trobem identitats». Va assegurar que «el passat no torna, sinó que ens ve un futur que hem de fer entre tots».

Com Guiteras es va mostrar partidària de fer desaparèixer els consells comarcals, de crear institucions supramunicipals i de «ser persistents, molt persistents, que vol dir fer-se pesats». Segons la seva opinió, fa massa anys que Manresa i la Catalunya Central reflexionen sobre aquest tema i, en canvi, ja seria hora de passar a l'acció. «Som un territori d'oportunitats amb enormes avantatges», va concloure.

«Deixem de rondinar»

La coordinadora de l'Ateneu Cooperatiu de la Catalunya Central, Alba Rojas, va parlar amb el coneixement adquirit a l'hora d'implicar-se en diversos projectes cooperatius arreu de les comarques centrals. Va ser decidida. El primer que va dir va ser: «Deixem de rondinar».

Rojas va opinar que «no podem viure acomplexats» per Barcelona, i que per teixir una estratègia de territori cal construir un lloc millor per viure. Això vol dir «posar les persones al centre i cobrir les seves necessitats, i compartir». La qualitat de vida ha de ser un factor determinant que diferenciï la Catalunya Central d'altres zones del Principat, sobretot l'àrea metropolitana. Per això va reclamar que no tot es mesuri des del punt de vista econòmic o quantitatiu, sinó també qualitatiu.

Rojas es va mostrar partidària d'eliminar els consells comarcals, fer assemblees de municipis i també de treballs comunitaris amb la par-

ticipació d'administracions i del sector privat i la societat. Al Govern li va exigir que «escolti molt, observi molt i reparteixi joc».

Un dels principals problemes a què ha de fer front la Catalunya Central és el despoblament. Hi van estar d'acord tots els ponents del debat. «Som vells i ens despoblem a velocitat de creuer», va afirmar Serra. «També Osona perd població tot i ser la quarta comarca més rica de Catalunya», va fer notar. Va ser l'única ocasió que es va parlar d'Osona. Segons la historiadora, la gent jove s'ha d'incorporar a aquest debat «perquè nosaltres ens ho mirem amb ulls del passat».

Per a Guiteras, és una batalla pràcticament perduda que pot tenir greus conseqüències en tots els àmbits. Tant des del punt de vista de representació electoral, «i això és importantíssim», com derives econòmiques.

Segons Rojas, el despoblament és un dels reptes que han d'afrontar les comarques centrals, juntament amb l'envelliment, la problemàtica de l'habitatge o les infraestructures.

Altres aportacions

Allarg de la jornada de reflexió hi va haver altres aportacions al debat protagonitzades pels assistents. El secretari del Col·legi d'Arquitectes a les comarques centrals, Enric Masana, va carregar contra els sentiments identitaris que considera contraproduents. I va posar d'exemple que els municipis de Manresa, Sant Fruitós i Sant Joan de Vilatorrada es toquen, però cadascun té plans d'urbanisme diferents i «es donen l'esquena». Per això va reclamar que per definir una organització territorial també es treballi «de baix a dalt». Va instar la Generalitat a fer un nou model de territori tenint en compte que «nosaltres no som postals paisatgístiques», i va opinar que l'única obra que s'ha fet els darrers anys que ha ajudat a vertebrar el país ha sigut l'eix Transversal. També l'eix Diagonal, va precisar. En canvi, el desdoblament previst de la C-16 al Berguedà «és perquè dos milions de persones puguin anar d'esbarjo».

En suport a la indústria

En nom de la Patronal Metal·lúrgica del Bages, Marc Clotet, va reivindicar la potència de la indústria a la comarca. «No s'ha de menysprear». Segons el seu punt de vista, el territori disposa de les peces del puzzle com universitat, indústria, cultura, patrimoni i institucions, «però falta encaixar-les». El va secundar el dirigent de la PIMEC a la Catalunya central, Esteve Pintó.

La responsable dels Serveis Territorials d'Empresa i Coneixement a la Catalunya Central, Bàrbara Minoves, també va intervenir per assegurar que cal erradicar la imatge que les comarques centrals són bàsicament agràries. «És molt més que això». Va opinar que calen més infraestructures i un transport públic eficient. També amb Barcelona.

De totes les consideracions i reflexions que es van posar damunt la taula la delegada del Govern a la Catalunya Central, Alba Camps, en va prendre nota durant tot el debat.

La delegada del Govern veu clau crear sentiment de pertinença

► Alba Camps afirma que la Catalunya Central demostra que no és cap ficció

J.M. MANRESA

La identitat i el sentiment de pertinença a una comarca i a un territori va ser l'eix central de la intervenció de la delegada del Govern a la Catalunya Central, Alba Camps, durant la intervenció inicial al debat de reflexió sobre les comarques centrals i l'organització territorial que hi va haver ahir al Kursaal.

Camps va assegurar, d'entrada, que la Catalunya Central no és una ficció, sinó que és una realitat administrativa i que té sentit per les seves persones, institucions i entitats. Tot i així va assegurar que si hi ha un sentiment de pertinença a un territori «l'engranatge funciona més bé». I aquest sentiment de pertinença, va continuar dient, s'ha de generar a partir de projectes engrescadors que visibilitzin la necessitat que un territori, en aquest cas la Catalunya Central, sigui una realitat palpable.

UVic-UCC i Catalunya

Va posar la Universitat de Vic-Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC) com a exemple de projecte estratègic a les comarques centrals, i va augurar que «acabarà generant un sentiment compartit». Malgrat la distància també va comparar el sentiment de pertinença a les comarques centrals amb el de Catalunya. «Ens sentim catalans perquè és un projecte que pesa més que qualsevol diferència remarcable».

Camps va admetre que a la Cata-

La delegada del Govern, Alba Camps, durant la seva intervenció al debat

Segons Camps hi ha identitats comarcals molt fortes, però això és positiu per poder teixir un projecte de futur en comú

lunya Central, i també en altres llocs, «tenim identitats comarcals molt fortes», però va reflexionar que aquest sentiment no és pas negatiu, al contrari. «Crec que és positiu perquè ens pot ajudar a tenir un futur exitós». Segons el seu punt de vista cal fer notar a la població que el ter-

«Som alguna cosa més que el que surt al mapa del temps del TN», diu Junyent

► L'alcalde de Manresa pensa que la Catalunya Central és una realitat, però que no acaba de reeixir

J.M. MANRESA

L'alcalde de Manresa, Valentí Junyent, va defensar a l'inici del debat que la Catalunya Central és una realitat, però que no acaba de reeixir del tot. «Som alguna cosa més que el que surt al mapa del temps del Telenotícies», va afirmar i, a continuació, va manifestar que queda molta feina per fer.

I aquesta feina que s'ha de fer s'ha de tirar endavant «junts, unint esforços», va destacar. No tan sols els polítics, sinó també la societat civil per aconseguir, per exemple, «les infraestructures que tanta falta ens fan i que també ens han de permetre ser més competitius». Segons Junyent, el territori és atractiu, potent i cohe-

Valentí Junyent

sionat. «Té dèficits, però també importants actius». Va posar com a exemple la Fundació Althaia.

Junyent va assegurar que Manresa «ens sentim capital d'aquesta realitat», i va destacar que la presència de diversos alcaldes. «Som punt de trobada», va assegurar.

ritori, la seva configuració i organització, «surt a compte perquè és una eina conjunta». «La Catalunya Central», va continuar dient, és una eina «per teixir els municipis, les comarques, el món associatiu, empresarial i social».

Camps va explicar que fa poc més d'un any que és delegada del Govern a la Catalunya Central. Va ser nomenada el juliol del 2018. Durant tot aquest temps ha visitat tots els municipis de les comarques centrals i ha pogut copsar les necessitats i propostes de cadascun.

El director de Regió7 insta els polítics a ser valents i modelar el país

J.M. MANRESA

El director de Regió7, Marc Marcè, va definir la Catalunya Central com una realitat material clara però un concepte indefinit i a mig fer administrativament, i va posar com a exemple l'alta Segarra, membre de la regió Central tot i que és part de l'Anoia, la major part de la qual és dins de la nova vegueria del Penedès. Aquesta disfunció no és permeable per la llei i no hi ha cap solució prevista, però ningú no hi pateix gaire perquè «no hi ha gaire poder en joc». Els polítics, va dir, no volen utilitzar una eina tan poderosa com el mapa administratiu per modelar el país perquè «trepitjar ulls de poll» fa por i hi ha poc a guanyar. Va dir que la feina de les delegacions és positiva però insuficient, i que una unitat administrativa no neix natural ni s'atorga per mereixement, sinó que respon a un projecte polític i es veient natural amb el temps si es fa bé.